

KRA PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ STEBĖSENA

Informacija apie 2020 m. liepos 20 d. Išvadoje Nr. 4-01-5724 dėl korupcijos rizikos analizės Aplinkos apsaugos departamento Panevėžio ir Utenos valdybų, Aplinkos apsaugos departamento Aplinkos kokybės departamento Panevėžio aplinkos kokybės kontrolės skyriaus veiklos ūkio subjektų priežiūros ir kontrolės veiklos srityse nurodytų pasiūlymų įgyvendinimą parengta pagal:

Aplinkos ministerijos 2021 m. lapkričio 22 d. rašto Nr. (42-1)-D8(E)-7247 3 priede pateiktą informaciją.

Aplinkos apsaugos departamento 2020 m. spalio 9 d. rašto Nr. AD5-17604 2 priede pateiktą informaciją;

Aplinkos apsaugos departamento 2021 m. rugsėjo 30 d. rašto Nr. (6)-AD5-18920 2 priede pateiktą informaciją.

I stebėseną atlikta 2020-10-22 raštu Nr. L-01-9347¹.

Eil. Nr.	Specialiųjų tyrimų tarnybos pateikti pasiūlymai	Pateikta informacija	Specialiųjų tyrimų tarnybos komentaras
Aplinkos ministerijai			
1.	Svarstyti dėl Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 14 ¹ straipsnio, reglamentuojančio kontrolinių pirkimų atlikimą, įgyvendinimo tvarkos nustatymo.	Pagal Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 33 straipsnio 2 dalies nuostatas, ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas tvirtina: 1) patikrinimų plano sudarymo kriterijus, planinių patikrinimų atlikimo tvarką ir trukmę įtvirtinančias taisykles (toliau – planinių patikrinimų taisyklės), patikrinimų planą; 2) neplaninių patikrinimų tvarkos aprašą ir trukmę, neplaninių patikrinimų atrankos kriterijus įtvirtinančias taisykles. Šiuo atveju ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas yra Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas). Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – AAVKĮ) 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad patikrinimų planų sudarymo kriterijus, planinių patikrinimų tvarką ir trukmę įtvirtinančios taisyklės, neplaninių patikrinimų	Po Aplinkos ministerijos priimtų sprendimų pasiūlymas tampa nebeaktuali . Aplinkos ministerija pasiūlymą įgyvendinti rekomenduos Departamentui.

¹ Pasiūlymai, kurie įgyvendinti I stebėsenos metu, pažymėti *.

		<p>atlikimo pagrindus, tvarką ir trukmę, tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijus įtvirtinančios taisyklės rengiamos ir tvirtinamos, taip pat patikrinimų planas rengiamas, tvirtinamas, skelbiamas ir keičiamas VAĮ ir aplinkos ministro nustatyta tvarka.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kontrolinių pirkimų atlikimas yra vienas iš ūkio subjektų veiklos patikrinimo būdų, kurio atlikimo tvarką turi nustatyti priežiūrą atliekantis viešojo administravimo subjektas, t. y. Aplinkos apsaugos departamentas.</p> <p>Aplinkos ministerija pripažino netekusiu galios Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašą², taip sudarant galimybę Departamentui savarankiškai ir operatyviai reglamentuoti su ūkio subjektų priežiūra ir kontrole susijusius klausimus, ir rekomenduos Departamentui įgyvendinti pateiktą rekomendaciją priimančiam sprendimui dėl Patikrinimo taisyklių atitinkamų pakeitimų.</p>	
2.	<p>Įvertinti pateiktus pastebėjimus dėl atvejų, kai neatlyginama žala gamtai nesant galimybės nustatyti tikslaus žalos dydžio (teršiant aplinką nuotekomis, važinėjant nustatytus taršos normatyvus viršijančiomis transporto priemonėmis), jų detalias priežastis, teisės aktų nuostatas bei pagal poreikį inicijuoti teisės aktų, taikomos praktikos pakeitimus, siekiant, kad teršėjai neišvengtų pareigos atlyginti gamtai padarytą žalą.</p>	<p>Žalos aplinkai institutas grindžiamas griežta atsakomybe, tačiau tai nepaneigia pareigos nustatyti kitas civilinės atsakomybės už žalą aplinkai kilimo sąlygas: neteisėti veiksmai, žala ir priežastinis neteisėtų veiksmų bei žalos ryšys (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. spalio 24 d. nu-tartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-430/2012). Tais atvejais, kai objektyviai neįmanoma nustatyti ir pagrįsti civilinės atsakomybės sąlygų, ar jų nustatymas ir įrodymas gali pareikalauti didesnių (pvz., laboratorinių tyrimų atlikimas) karštų nei pati žala, netikslinga visais be išimties atvejų, pvz., iš motorinės transporto priemonės ištekėjo keli lašai alyvos, skaičiuoti žalą aplinkai.</p>	<p>Pasiūlymas neįgyvendintas</p> <p>Pažymėtina, kad teisės aktuose nustatyta, kad tais atvejais, kai jokiais būdais nėra įmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio ir išdegusio ploto diametras yra ne didesnis kaip 2 kvadratiniai metrai, taikomas minimalus padarytos žalos aplinkos orui dydis. Aplinkos ministerija nurodo, kad kitais atvejais netikslinga nustatyti minimalų padarytos</p>

² Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b0a82b904eae11ec862fdcbc8b3e3e05>

			žalos dydį, kai nėra įmanoma nustatyti tikslios žalos.
3.	Spręsti dėl teisės aktų tobulinimo nustačius automobilių išmetimų viršijimus, siekiant kad nustatyti trūkumai būtų pašalinti (techninės apžiūros galiojimo anuliavimas).	Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. 2B-91 patvirtintas Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų, kurios neatitinka techninių reikalavimų ir kelia grėsmę eismo saugumui, privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas. Tačiau jame nenumatyta galimybė panaikinti transporto priemonės privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimą nustačius į transporto priemonių išmetamųjų dujų sudėtį įeinančių kenksmingų sudedamųjų dalių kiekių arba išmetamųjų dujų dūmingumo ribinių verčių viršijimą. Aplinkos ministerija neatmeta galimybės kreiptis į Lietuvos Transporto saugos administraciją (buvusią Valstybinę kelių transporto inspekciją prie Susisiekimo ministerijos) inicijuojant atitinkamus Techninių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų reikalavimų, taip pat Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų, kurios neatitinka techninių reikalavimų ir kelia grėsmę eismo saugumui, privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo pakeitimus. Taip pat, Aplinkos ministerija įgyvendina priemonę P14 „Transporto priemonių taršos realiomis važiavimo sąlygomis stebėsenos sistemos taikymas“ ir P15 „Pranešimo apie kelyje eksploatuojamas aplinkos orą daugiau teršiančias transporto priemones sistemos sukūrimas“.	Pasiūlymo įgyvendinamas tęsiamas
Aplinkos apsaugos departamentui			
4.	Spręsti dėl kontroliuojamų subjektų sąrašo formos patvirtinimo, siekiant, kad būtų valdoma 2.1.1. punkte nurodyta rizika.	2020 m. planavimui Veiklos organizavimo skyrius (toliau – VOS) parengė išplėstinę ūkio subjektų sąrašo sudarymo formą, kurioje kontrolę atliekantys padaliniai supildė jų valdomą informaciją apie teritoriniu principu prižiūrimus ūkio subjektus. Šiuo įrankiu buvo atliekamas 2020 m. patikrinimų planavimas. VOS pateikė STT nagrinėti ūkio	Pasiūlymas įgyvendintas* Veiklos planavimui naudojama išplėstinė ūkio subjektų sąrašo sudarymo forma, ūkio subjektuose tikrinamai ūkinei veiklai

		<p>subjektų sąrašus supaprastintame formate, o ne kaip darbo įrankį. Pažymime, kad naudojame įrankyje ūkio subjektuose tikrinamai ūkinei veiklai nustatyta virš 100 kriterijų, pagal kuriuos ūkio subjektus galima grupuoti, rūšiuoti, sisteminti ir vykdyti paiešką. Šio klasifikatoriaus pagrindu 2020 m. patikrinimų plane buvo nustatytos šiais metais ūkio subjektuose tikrinamos ūkinės veiklos. Pažymėtina, kad Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) tikrinamos ūkinės veiklos nesutampa su ERVK, jos yra sudarytos remiantis nustatytais aplinkosauginiais reikalavimais.</p> <p>STT pateiktoje ūkio subjektų sąrašo formoje yra grafa „<i>veikavietės adresas</i>“, grafa „<i>objektas, veiklos sritis</i>“ skirta ne tikrinamai ūkinei veiklai nurodyti. Pvz., ūkio subjektas „<i>UAB Aldma</i>“, objektas / veiklos sritis „<i>Užpalių HE</i>“, tikrinamos ūkinės veiklos (pagal klasifikatorių) „<i>Hidrotechnikos statinių eksploatavimas, žuvų pralaidos įrengimas</i>“ (patikrinimų plano 2348 eilutė).</p> <p>Pažymėtina, kad 2020 m. ūkio subjektų patikrinimų plano sudarymo metu buvo atliekami planuojamų tikrinti ūkio subjektų objektų pavadinimų / veiklos sričių apibūdinimų suvienodinimas. Tikrinamai ūkinei veiklai nurodyti naudoti klasifikatoriuje nustatyti apibūdinimai. Įvairių apibūdinimų vienodinimas bus atliekamas ir ateityje.</p> <p>Esamos situacijos netinkamą įvertinimą lėmė neišsamus duomenų ir informacijos pateikimas. Vilniaus apskrityje STT atliktos rizikos analinės metu VOS šiuo klausimu teikė įvairius paaiškinimus, demonstravo planavimo įrankį ir pan.</p> <p>Taip pat, AAD direktoriaus 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. AD1-145 „Dėl darbo grupės kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo metodikos projektui parengti“ sudaryta darbo grupė dėl kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašo sudarymo metodikos parengimo, kuriai</p>	<p>nustatyta virš 100 kriterijų, pagal kuriuos ūkio subjektus galima grupuoti, rūšiuoti, sisteminti ir vykdyti paiešką. 2020 m. ūkio subjektų patikrinimų plano sudarymo metu buvo atliekami planuojamų tikrinti ūkio subjektų objektų pavadinimų / veiklos sričių apibūdinimų suvienodinimas, tai bus atliekama ir ateityje.</p> <p>Taip pat, parengta ir artimiausiu metu bus patvirtinta Kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo metodika.</p>
--	--	--	--

		<p>pavesta iki 2021 m. rugsėjo 1 d. parengti Departamento valdybų ir Departamento Aplinkos kokybės departamento kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo metodikos projektą. Šiuo metu Kontroliuojamų ūkio subjektų metodikos projektas yra pateiktas Departamento direktoriui (2021 m. rugsėjo 8 d. tarnybiniu pranešimu Nr. BDR-3788 „Tarnybinis pranešimas dėl darbo grupės kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo metodikos projektui parengti rezultatų“). Projektas buvo aptartas su vadovybe ir valdybų vadovais, ir šiuo metu yra derinamas su kitais darbuotojais. Šiuo projektu sudaromos sąlygos suvienodinti Departamento valdybų ir Aplinkos kokybės departamento sudaromų kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašų sudarymo tvarką, nustatomi kriterijai, pagal kuriuos ūkio subjektai turi būti įtraukiami į kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašą.</p>	
5.	<p>Spresti dėl kriterijų nustatymo, kuriems esant individualią žemės ūkio veiklą vykdančys asmenys turėtų būti įtraukiami į Kontroliuojamų subjektų sąrašą.</p>	<p>Kriterijų, kuriais vadovaujantis ūkio subjekto vykdoma veikla priskiriama kontroliuojamai ir ūkio subjektas įtraukiamas į prižiūrimų ūkio subjektų sąrašą, nustatymas yra vienas iš pagrindinių uždavinių rengiant kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašo sudarymo metodiką, kuri yra parengta ir artimiausiu metu bus patvirtinta (žr. 4 punktą).</p>	<p>Pasiūlymo įgyvendinamas tęsiamas Pasiūlymas bus įgyvendintas patvirtinus kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašo sudarymo metodiką.</p>
6.	<p>Detaliau vertinti skelbiamų patikrinimo ataskaitų tikslumą, užtikrinti jų atnaujinimą. Įvertinti patikrinimų plano pakeitimų supaprastinimo ypatingais, nenumatytais atvejais, tikslingumą.</p>	<p>AAD Veiklos organizavimo skyrius pradėjo programuoti „online“ patikrinimų planą, iš kurio būtų galima matyti kokie ūkio subjektai jau yra patikrinti, kokie pažeidimai nustatyti, tačiau dėl techninių kliūčių (nebeveikiant PPT sistemai, nesant tam tikro serverio) šiuo metu nebėra galimybės įgyvendinti „online“ veikiančio patikrinimo plano. Šiuo metu Departamente ieškomi sprendimai. Šiuo metu galiojančiame teisiniame reglamentavime, t. y. Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančios aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių, patvirtintų Departamento direktoriaus 2020 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. AD1-378 „Dėl Ūkio subjektų veiklos</p>	<p>Pasiūlymo įgyvendinamas tęsiamas</p>

		<p>planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 66 p. nustatyta, kad savarankišku administracijos padalinių vadovai, pasibaigus kiekvienam kalendorinių metų ketvirčiui, per 10 darbo dienų elektroniniu paštu informuoja Departamento Veiklos organizavimo skyriaus vedėją apie pasibaigusio ketvirčio planinių patikrinimų vykdymą, atliktus neplaninius patikrinimus, nustatytus pažeidimus ir pateikia informaciją apie Patikrinimų plane nustatytais terminais neatliktus (nepradėtus vykdyti) planinius patikrinimus bei nurodo motyvuotas priežastis. Departamento Veiklos organizavimo skyrius gautą informaciją išanalizuoja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos parengia Ūkio subjektų patikrinimo rezultatų ataskaitą (toliau – Ataskaita), kurioje turi būti nurodyti tikrintų ūkio subjektų skaičius, tikrintų ūkinių veiklų skaičius, nustatytų pažeidimų skaičius, taikytų teisinio poveikio priemonių skaičius ir kita aktuali informacija ir ją paskelbia Departamento interneto svetainėje http://aad.lrv.lt/lt/. Pasibaigus kalendoriniams metams, rengiama ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministru ar jo įgaliotam asmeniui teikiama metinė vykdytos veiklos ataskaita (67 p.).</p> <p>Minėtų taisyklių 21-22 punktuose nustatyta, kad Patikrinimų planas tvirtinamas ir gali būti keičiamas Departamento direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimu. Patikrinimų plano keitimą koordinuoja Departamento Veiklos organizavimo skyrius. Savarankiško administracijos padalinio vadovai tarnybiniu pranešimu informuoja Departamento Veiklos organizavimo skyriaus vedėją apie poreikį atlikti Patikrinimų plano pakeitimus, nurodydami konkrečius pakeitimus ir motyvus. Departamento Veiklos organizavimo skyrius apie poreikį atlikti Patikrinimų plano</p>	
--	--	--	--

		pakeitimus informuoja Departamento direktorių ar jo įgaliotą asmenį, kuris priima sprendimą (rezoliuciją) dėl Patikrinimų plano pakeitimo. Už Patikrinimų plano tinkamą vykdymą ir jo pakeitimų inicijavimą laiku atsakingi savarankiškų administracijos padalinių vadovai.	
7.	Svarstyti dėl centralizuotos viešosios erdvės stebėsenos, jos tikslų nustatymo, siekiant identifikuoti ir kontroliuoti aplinkosauginiu požiūriu galimai neteisėtą veiklą vykdančius asmenis.	Kartu su Aplinkos ministerija yra atliekamas žiniasklaidos nuolatinis monitoringas. Sprendžiama dėl socialinių tinklų erdvės monitoringo (esant finansavimui).	Pasiūlymas įgyvendintas*
8.	Spręsti dėl privalomųjų nurodymų terminų ir jų įvykdymo kontrolės praktikos vienodinimo.	Nuo 2020 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo antrojo skirsnio pakeitimai dėl privalomųjų nurodymų davimo, jų įvykdymo terminų nustatymo ir pratęsimo. 2020 m. balandžio 30 d. AAD direktoriaus įsakymu Nr. AD1-127 „Dėl privalomųjų nurodymų“ (aktyvi nuoroda į TAR https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9902b4e08ad511eab005936df725feed), patvirtinta nauja privalomojo nurodymo davimo forma, jo davimo, pildymo ir kontrolės tvarka. 2020 m. gegužės 5 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-255 sudaryta nuolat veikianti komisija dėl privalomųjų nurodymų įvykdymo terminų nustatymo, kurios sudėtyje yra Aplinkos ministerijos ir AAD atstovai. Ši komisija, sprendama, ar tikslinga pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą, taip pat, ar tikslinga duoti ilgesnį negu trijų mėnesių privalomojo nurodymo įvykdymo terminą, pateikia argumentuotus pasiūlymus tiek AAD direktoriui, tiek ir privalomąjį nurodymą davusiam pareigūnui. Taip pat AAD Teisės departamentas parengė ir AAD padaliniams 2020 m. rugsėjo 2 d. raštu Nr. BDR-5244 pateikė rekomendacijas dėl privalomųjų nurodymų, siekiant, kad būtų vienodai suprantamos ir taikomos Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nuostatos.	Pasiūlymas įgyvendintas*

9.	<p>Spręsti dėl interesų konfliktų valdymo tvarkos tobulinimo, praktikos vienodinimo atliekant ūkio subjektų patikrinimus.</p>	<p>2020 m. sausio 1 d. įsigaliojus Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pakeitimams, 2020 m. vasario 28 d. AAD direktoriaus įsakymu Nr. AD1-63 pakeistas Viešųjų ir privačių interesų derinimo Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašas (skelbiamas Departamento interneto svetainės skiltyje „Administracinė informacija“ --> „Korupcijos prevencija“ --> „Teisės aktai“ (aktyvi nuoroda http://aad.lrv.lt/uploads/aad/documents/files/Administracini%C4%97%20informacija/Korupcijos%20prevencija/%C4%AEsakymas%20d%C4%97%20vie%C5%A1%C5%B3j%C5%B3%20ir%20priva%C4%8Di%C5%B3%20interes%C5%B3%20derinimo%20aplinkos%20apsaugos%20departamente%20prie%20aplinkos%20ministerijos%20tvarkos%20apra%C5%A1o%20pakeitimo.pdf)</p> <p>Šiame tvarkos apraše nustatyti veiksmai, susiję su interesų konfliktų valdymu, įskaitant ir ūkio subjektų patikrinimus. Tvarkos aprašas nuolat peržiūrimas ir įvertinama, ar yra poreikis daryti šio aprašo pakeitimus.</p> <p>2021 m. kovo 15 d. Departamento direktoriaus įsakymu Nr. AD1-84 patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2021-2027 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo Departamente 2021 m. priemonių plane (su vėlesniais pakeitimais) numatytos priemonės valdyti galimus interesų konfliktus, t. y. nustatyti Departamento darbuotojų narystę medžioklės būreliuose, medžiotojus vienijančiose organizacijose ir kitose, su medžiokle susijusiose veiklose; taip pat tiesioginiams vadovams kartą per metus peržiūrėti sudarytų ūkio subjektų, su kuriais Departamento pareigūnai turi ryšius, kurie galėtų turėti įtakos viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijai atliekant neplaninius ir planinius patikrinimus, sąrašus ir užtikrinti nuolatinį jų atnaujinimą. Pažymėtina, kad sudaryti sąrašus apie pavaldžių darbuotojų turimus ryšius su fiziniais ir (ar)</p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas</p>
----	---	---	--------------------------------

		<p>juridiniai asmenimis, kurie galėtų turėti įtakos viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijai atliekant ne tik ūkio subjektų planinius ir neplaninius patikrinimus, bet ir vykdant kitas pareigybes aprašymuose nustatytas funkcijas, buvo pavesta ir kitiems Departamento administracijos padaliniais (pvz. Teisės departamentui, kurio pagr. funkcijos susijusios su administracinių sprendimų priėmimu ūkio subjektų atžvilgiu).</p> <p>Taip pat pareigūnams, dalyvaujantiems medžioklės veikloje, kurių tarnybinės funkcijos tiesiogiai susijusios su medžioklės veiklos priežiūra ir kontrole, teikiamos išankstinės rekomendacijos dėl nusišalinimo (2021 m. I pusmetį pateiktos 28 išankstinės rekomendacijos dėl narystės medžioklės būreliuose). Patikrinimų plane sudarant tikrintinų ūkio subjektų sąrašus taikomas rotacijos principas, tai taip pat yra numatyta minėtame Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2021-2027 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo Departamente 2021 m. priemonių plane. Rotacijos principą planuojama taikyti ir atliekant medžioklės būrelių rizikos vertinimus.</p> <p>Be kita ko, Departamento direktoriaus 2020-02-28 įsakymu Nr. AD1-62 „Dėl kontrolinių klausimynų“ parengtas Medžioklės plotų vieneto naudotojo aplinkos apsaugos reikalavimų kontrolinis klausimynas, kuris pildomas atliekant medžioklės būrelių patikrinimus.</p>	
10.	Svarstyti dėl teritorinių padalinių – valdybų vadovų pareigos susipažinti su visų valdybos darbuotojų privačių interesų deklaracijomis.	AAD direktoriaus 2020-09-18 įsakymu Nr. AD1-279 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2019 m. balandžio 24 d. įsakymo Nr. AD1-90 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo įgyvendintas STT pasiūlymas dėl valdybų viršininkų susipažinimo su visų valdyboje dirbančių darbuotojų	Pasiūlymas įgyvendintas*

11.	Vienodinti administracinių nuobaudų parinkimo praktiką.	<p>privačių interesų deklaracijomis.</p> <p>Administracinių nuobaudų parinkimas apibrėžtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (fiziniams) ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme (juridiniams asmenims), nuobaudos turi būti parenkamos laikantis šiuose įstatymuose nustatytų taisyklių, kurios galioja visiems vienodai. Dėl veikų kvalifikavimo, tinkamo administracinių nurodymų surašymo, klaidų surašant administracinius nurodymus, kuomet ANR'e netinkamai parenkamas asmens statusas (fizinis asmuo, atsakingas asmuo, įmonės vadovas) ir dėl to atitinkamai klaidingai gali būti sąlygojamas pusės minimalios baudos dydis arba ANR'e netinkamai techniškai pažymimas asmens dalyvavimas ar nedalyvavimas surašant AN protokolą, arba nesutikrinamas asmens baustumas, todėl netinkamai parenkamos straipsnio dalys, nepritaikomos numatančios pakartotiną nusižengimo padarymą su didesnėmis sankcijomis, dėl pasitaikančio painiojimo senojo ATPK su ANK dėl pakartotinumą sąvokos netinkamo interpretavimo, dėl nuobaudų skyrimo už kiekvieną nusižengimą atskirai, išskyrus kai nusižengimai padaromi vienu metu, bei tinkamo tokių veikų kvalifikavimo, dėl idealiosios ir realiosios sutapties skirtumų ir taikymo ir su tuo susijusios naujausios teismų praktikos – <i>visa tai buvo išaiškinta, pabrėžta, pakomentuota ir pristatyta Vilniaus ABNS vedant mokymus padaliniams rugpjūčio mėnesį (Utenos regiono, Panevėžio ir Vilniaus regiono pareigūnams). Kai kurie iš pareigūnų, naujokai mokymus išklaušė net po du kartus, kad geriau įsisavintų žinias, tai pat pareigūnai supažindinti su naujausiais teisės aktų pakeitimais, teismų praktika.</i> Dėl atskirų straipsnių taikymo (įspėjimų pagal AAĮ sutapties su PN surašymo pagrindu, taip pat AAĮ 55 str. 5 d.), buvo pateikti paklausimai Aplinkos ministerijai, kol kas atsakymas</p>	Pasiūlymas įgyvendintas*
-----	---	--	--------------------------

		negautas, bet yra rengiamas. Aplinkos ministerijai taip pat pateikti išsamūs argumentai dėl netinkamo medžioklės kai kurių dalių formuluočių ANK 290 str., kurios sąlygoja skirtingą teismų praktiką Lietuvoje ir problemas darbuotojams. Nebuvo atsižvelgta: nuo 2021-07-01 įsigaliosiančiame ANK 290 str. pakeitime teiktos pastabos neįvertintos. Taip pat neatsižvelgta dėl neaiškaus ANK taikymo dėl atliekų deginimo, nes teisėkūros subjektams buvo teikti siūlymai konkretizuoti tokią veiką kaip atskirą.	
12.	Spręsti dėl galimybės mažareikšmės veikos taikymo institutą vienodinti apibrėžiant konkrečius Administracinių nusižengimų kodekso straipsnius, kuriuose numatytų pažeidimų padarymas, esant nustatytiems kriterijams, būtų pripažįstamas mažareikšmiu.	2020 m. liepos 3 d. AAD direktoriaus įsakymu Nr. AD1-198 „Dėl kriterijų, kuriais vadovaujantis administracinis nusižengimas laikomas mažai pavojingu, nustatymo“ nustatyti kriterijai, kuriems esant pažeidimų padarymas būtų pripažintas mažareikšmiu. Įsakymas paskelbtas Teisės aktų registre https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8bcc1940c01011ea9815f635b9c0dcef	Pasiūlymas įgyvendintas*
13.	Spręsti dėl darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo taikant mažareikšmės veikos institutą.	Kauno ABNS, vykdydamas 2020 m. birželio 30 d. AAD direktoriaus įsakymą Nr. AD1-179, 2020-08-31 organizavo mokymus Marijampolės valdybos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams: 1) dėl Administracinių nusižengimų kodekso taikymo problematikos surašant administracinių nusižengimų protokolus, nustačius trunkamus, tęstinius pažeidimus, nustatant pažeidimo subjektą; 2) dėl juridinių asmenų atsakomybės pagal Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatas taikymo, dvigubo baudimo principo taikymo, supažindinant su teismų praktiką, paaiškinti fizinių ir juridinių asmenų atsakomybės taikymo pagrindai.	Pasiūlymas įgyvendintas*
14.	Vienodinti administracinės ir juridinio asmens atsakomybės taikymo praktiką.	Atkreiptas dėmesys į mažareikšmiškumo sąvoką ir jos taikymo problematiką: paaiškinta, kad Kriterijų, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustatymo tvarkos aprašas patvirtintas 2015 m. balandžio 20 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-322 (toliau – Tvarkos aprašas), nustato pažeidimų	Pažymėtina ir tolimesnė mokymų organizavimo svarba ir kitų teritorinių valdybų pareigūnams.

		<p>priskyrimo mažareikšmiams kriterijus, kuris reglamentuoja Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų ir įstaigų prie ministerijos pareigūnų veiksmus, nustatius ūkio subjekto padarytą mažareikšmį pažeidimą, jo įforminimo tvarką. Tvarkos aprašo 2 punkte nurodyta, kad mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas – teisės aktų reikalavimų pažeidimas, kuriuo padaryta žala konkrečia teisės norma saugomoms vertybėms yra labai nedidelė. Teismų sprendimuose yra pasisakyta, kad AAD veikė kaip mokesčių administratorius ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 95 straipsnio 1 dalyje numatytos poveikio priemonės neturėjo teisės neskirti (Viešojo administravimo įstatymo 36° str. 3 d.). Pagal ANK nuostatas taikomas mažai pavojingos veikos sąvoka ir būtinosios sąlygos, numatytos ANK 12 str., pagal kurias pareigūnas gali administracinio nusižengimo teisenos nepradėti ir pareikšti asmeniui žodinę pastabą, kuri turi būti pažymėta patikrinimo akte.</p> <p>https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8bcc1940c01011ea9815f635b9c0dcef.</p>	
15.	<p>Įvertinti, ar teisėtai netaikyta minimali padaryta žala aplinkos orui, nustatius neteisėtus atliekų deginimo atvejus.</p>	<p>Žalą orui apskaičiuoti problematiška – paprastai labai sudėtinga ar neįmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio, rūšių, ypač išmestų teršalų kiekio; pareigūnui atvykus dažnai laužavietė jau baigiama kurenti arba, būna, tik pradeda deginti ir nedelsiant užgesinama, vos pareigūnui atvykus; paimti oro mėginius patys aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai negali, tam reikėtų organizuoti AAA laboratorijos atvykimą, o toks organizavimas paprastai užtruktų iki kelių dienų (tad paprastai beprasmiškas). Vilniaus ABNS rugpjūčio mėnesį, vykdydamas AAD direktoriaus 2020-06-30 įsakymą Nr. AD1-179, organizavo 4 mokymus pareigūnų grupėms: Utenos regiono, Panevėžio regiono, Vilniaus regiono</p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas iš dalies</p> <p>Nuspręsta atsisakyti praktikos, kai nustatius neteisėtus atliekų deginimo atvejus ir kai nėra įmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio, o išdegusio ploto diametras yra ne didesnis kaip 2 kvadratiniai metrai, pažeidėjui taikyta tik administracinė atsakomybė, neteikiant minimalios 100</p>

		<p>pareigūnų dėmesys atskirai atkreiptas, kad jeigu jokiais būdais negalima nustatyti padarytos žalos, tai turi atspindėti bylos medžiagoje, o pagal Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodiką, patvirtintos 2002-09-09 aplinkos ministro įsakymu Nr. 471, žalos, padarytos aplinkos orui, atlyginimo dydis skaičiuojamas pagal Metodikos 30 p. pateiktą formulę, kai žinomi išmestų į aplinkos orą teršalų kiekiai; tais atvejais, kai jokiais būdais neįmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio, vadovaujantis Metodikos 30 punktu, taikomas minimalus padarytos žalos aplinkos orui dydis – 100 Eur (vienas šimtas eurų). Tai pabrėžta pareigūnams ir ateityje bus vertinamas jų ANP įforminimas bei nurodymo paisymas. Metodinės darbo grupė, „vadovaudamasi AAD direktoriaus 2020 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-179 „Dėl metodinės darbo grupės Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų mokymams vesti“, 2020-07-22 parengė AAD aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų mokymo planą Nr. Nr. BDR-4073. 2020 m. mokymų plane rugsėjo mėnesį numatyta prarasti mokymus dėl žalos aplinkai nustatymo problematikos.</p> <p>Teisės departamentas 2021-04-14 tarnybiniu pranešimu, reg. Nr. BDR-1912 parengė rekomendacijas, kuriose nurodė, kad nustačius neteisėtus atliekų deginimo atvejus ir kai jokiais būdais nėra įmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio ir išdegusio ploto diametras yra ne didesnis kaip 2 kvadratiniai metrai, vadovaujantis Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos 30 punktu, taikomas minimalus padarytos žalos aplinkos orui dydis – 100 Eur.</p> <p>Civilinių bylų ir teisės skyriaus specialistai pagal Departamento darbuotojų 2020 metų kvalifikacijos tobulinimo planą nuo 2020 m. lapkričio 5 d. iki 2020 m.</p>	<p>eurų padarytos žalos aplinkos orui pagal Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos 30 punktą. <u>Visais tokiais atvejais turi būti taikoma ne tik administracinė atsakomybė, bet ir skaičiuojama minimali aplinkos orui padaryta žala.</u>“.</p> <p>Pareigūnų veiksmai dėl nevertintos minimalios padarytos žalos aplinkos orui atlyginimo klausimo nebuvo vertinti.</p>
--	--	---	--

		<p>gruodžio 10 d. Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Utenos, Vilniaus valdybų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams pravedė mokymus tema „Aplinkai padarytos žalos nustatymas, apskaičiavimas, taikoma metodika ir aplinkos būklės atkūrimą reglamentuojančių teisės aktų taikymas“.</p> <p>Mokymu metu buvo pristatytos aplinkai padarytos žalos apskaičiavimui taikomos metodikos, aplinkos būklės atkūrimą reglamentuojančių teisės aktų taikymas, teismų praktika bei įvertinti AAD korupcijos rizikos analizės išvadoje nustatyti probleminiai atvejai, kuomet neskaičiuojama aplinkai padaryta žala. Viso mokymus išklausė 184 dalyviai.</p> <p>Minėtame tarnybiniame pranešime taip pat nurodyta <i>„reikalinga atsisakyti praktikos, kai nustatytus neteisėtus atliekų deginimo atvejus ir kai nėra įmanoma nustatyti sudegintų atliekų kiekio, o išdegusio ploto diametras yra ne didesnis kaip 2 kvadratiniai metrai, pažeidėjui taikyti tik administracinę atsakomybę, neteikiant minimalios 100 eurų padarytos žalos aplinkos orui pagal Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos 30 punktą. Visais tokiais atvejais turi būti taikoma ne tik administracinė atsakomybė, bet ir skaičiuojama minimali aplinkos orui padaryta žala.“</i></p> <p>Pareigūnų veiksmai dėl nevertintos minimalios padarytos žalos aplinkos orui atlyginimo klausimo nebuvo vertinti.</p>	
Aplinkos apsaugos departamento struktūriniais padaliniais			
16.	<p>Panevėžio ir Utenos valdyboms, atsižvelgiant bet neapsiribojant šioje išvadoje pateiktais pavyzdžiais, patikslinti Kontroliuojamų subjektų sąrašus, įvertinti į Kontroliuojamų subjektų sąrašą neįtrauktų, netikrintų subjektų patikrinimų poreikį tikslinant 2020 metų patikrinimų planą.</p>	<p>Patikslintas Kontroliuojamų subjektų sąrašas (Panevėžio valdyba papildė 83 ūkio subjektais), Atsižvelgiant į subjektų rizikingumą, likusį 2020 m. laikotarpį ir žmogiškuosius faktorius, neįtrauktų į 2020 m. patikrinimų planą subjektų, galimus patikrinimus numatyti 2021 m. (atsižvelgiant į rizikos vertinimą). Paaiškėjus reikšmingoms aplinkybėms, būtų atliekami neplaniniai patikrinimai.</p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas*</p>

17.	<p>Utenos valdybos ir jos struktūrinių padalinių vadovams kontroliuoti Patikrinimų plano vykdymą, kontrolinių klausimynų naudojimą.</p>	<p>Patikrinimų plano vykdymo ir klausimynų naudojimo kontrolė valdybos inspekcijose vykdoma nenutraukiamai. Padalinių pasitarimų metu aptariami kontrolės priemonių dažnumas ir atskaitomybės. Inspekcijų viršininkams bus pavesta ne rečiau kaip kiekvieno mėnesio pradžioje pateikti valdybos viršininkui informaciją apie plano vykdymą, užtikrinant ketvirtyje numatytų patikrinimų organizavimą. Ne rečiau kaip kas ketvirtį inspekcijų viršininkai susipažins su pavaldžių inspektorių surašytais patikrinimo aktais, užtikrinant tinkamą klausimynų naudojimą (Utenos valdyboje).</p> <p>Patikrinimų plano vykdymo, kontrolinių klausimynų naudojimo kontrolės vykdymas įtrauktas į kiekvieno Panevėžio valdybos valstybės tarnautojų asmenines užduotis. Patikrinimo plano įgyvendinimo kontrolę inspekcijų viršininkai atlieka pasirašydami pareigūnų parengtus pranešimus ūkio subjektui dėl planuojamų patikrinimų. Kiekvieną metų ketvirtį inspekcijų viršininkai, rengdami ataskaitas, o esant ir kitoms aplinkybėms (darbuotojo ilgalaikė liga, neplaninės užduotys, žmoniškųjų išteklių kaita ir pan.), įvertina patikrinimo plano įvykdymo lygį, analizuoja galimas rizikas ir teikia valdybos viršininkui. Valdybos viršininkas apibendrina, įvertina visų inspekcijų pateiktas ataskaitas bei duomenis už valdybą teikia Veiklos organizavimo skyriui. Nustačius galimas rizikas yra nedelsiant tiesiogiai bendraujama su atitinkamos inspekcijos viršininku, aiškinamasi priežastys ir priimami sprendimai, užtikrinantys Patikrinimų plano įvykdymą. Kontrolinių klausimynų naudojimas, surašytų procesinių dokumentų, patikrinimo aktų surašymo kokybė kontroliuojama kas ketvirtį patikrinant pavaldžių pareigūnų 10 patikrinimo aktų ir su šiuo patikrinimu susijusių dokumentų. Nustačius trūkumus, siekiant klaidų nepasikartojimo, teikiamos</p>	Pasiūlymas įgyvendintas*
-----	---	--	--------------------------

		pastabos darbuotojams, informacija apie rezultatus teikiama Imuniteto tarnybai (Panevėžio vadyboje).	
18.	Aplinkos apsaugos departamento struktūrinių padalinių vadovams kontroliuoti sankcijų taikymo terminus patikrinimo aktuose nustačius aplinkosaugos teisės aktų pažeidimus.	<p>Siekiant sustiprinti sankcijų taikymo terminus patikrinimo aktuose, nustačius aplinkosaugos teisės aktų pažeidimus, Inspekcijų viršininkams pakartotinai pavesta užtikrinti, kad pareigūnai, patikrinimo metu nustatę pažeidimus, ku trumpesniais, pagrįstais, terminais taikytų visas numatytas sankcijas. Kuomet patikrinimo akte nustačius pažeidimus, atsakomybės fiziniams ar juridiniams asmenims taikymo procedūra pradedama vėliau nei po vieno mėnesio laikotarpio, prašoma pateikti paaiškinimą dėl priežasčių. Privalomųjų nurodymų įgyvenimo kontrolė AAD nustatyta tvarka vykdoma tinkamai – visi privalomieji nurodymai pateikiami valdybos viršininkui, registruojami, pasibaigus PN nurodytam įgyvendinimo terminui – per 5 darbo dienas – pateikiami vykdyto patikrinimo aktai arba tarnybiniai pranešimai (Utenos valdyboje).</p> <p>Administraciniai nusižengimai nustatomi reidų, planinių ir neplaninių patikrinimų metu. Reidų ataskaitose yra daromi įrašai apie nustatytus pažeidimus, jų skaičių. Planinių ir neplaninių patikrinimų atveju nustatyti pažeidimai fiksuojami patikrinimų aktų registre. Administracinės bylos tolesniam administravimui su lydraščiais (registracija VDVIS) perduodamos ABNS, šiuo atveju inspekcijų viršininkai sutikrina, ar registruose fiksuota informacija sutampa su ABNS perduodamomis bylomis. Kadangi administracinės atsakomybės taikymas galimas 2 metus, duomenų sutikrinimas ir kontrolė komplikuoja. Šie duomenys analizuojami rengiant ketvirtines ataskaitas, pareigūnams primenama ir skatinama surašyti ANP nedelsiant ar ku trumpesniais terminais (Panevėžio valdyboje).</p>	Pasiūlymas įgyvendintas*